

Župnijska Oznanila Trnja in Zagorja

17. nedelja med letom

25.7.2021

Leto XIX., 29 (1029)

Tedaj je Jezus vzel hlebe,
se zahvalil in jih
razdélil med sedeče.

Prav tako je razdélil tudi ribe,
kolikor so jih hoteli.

Ko so se najedli,
je rekel svojim učencem:
»Poberite koščke, ki so ostali,
da kaj ne bo šlo v izgubo.«
Pobrali so jih torej in napolnili
dvanajst košar s koščki,
ki so od petih ječmenovih hle-
bov ostali tistim, ki so jedli.

Ko so ljudje videli,
da je stóril znamenje,
so govorili:

»Ta je resnično prerok,
ki mora priti na svet.«

(Jn 6,11–14)

»LAČNE JE NAPOLNIL Z DOBROTAMI«

Še preden Jezus prične javno delovati, se pojavi situacija, povezana z lakoto. V puščavi mu namreč skušnjavec reče: »Če si Božji Sin, reci, naj ti kamni postanejo kruh.« Jezus mu je odgovoril z znamenitim stavkom: »Človek naj ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki prihaja iz Božji ust.«

V današnjem evangeliju pa se ponovno pojavi »zagata z lakoto«. Evangelisti pripoveduje, kako je Jezus nasitil množico, ki ga je poslušala. Morda smo se začudili, zakaj je bil tako v skrbeh za telesno lakoto ljudi. V tistem Jezusovem odgovoru skušnjavcu moramo biti pozorni na besedico »samo«. Jezus, ki je dobro poznal človeško naravo, sploh ni trdil, da človeku kruh (vsakdanja hrana), ni potreben; dejal je le, da je človeku hrana za telo premalo. Človek je telo in duh. Po telesu pripada zemlji in po njem je podoben drugim živim bitjem, po duhu pa je državljan nebes, podoben Bogu. V tem življenju je telo orodje duše, zato moramo skrbeti zanj. Če si lačen, misliš samo na hrano in težko na kaj »višjega«.

Za večino ljudi to drži, izjeme so duhovni junaki – svetniki. Zanje je značilno, da so pozorni in čuteči za drobne potrebe soljudi. Eden takih je bil recimo Karel Boromejski, ki je nekoč vodil milansko škofijo. V njegovem času je tam divjala kuga in škof Karel je osebno stregel bolnikom: čistil je njihove kužne rane in jim dajal jesti in piti. Mnogi so se v

»teh časih s covid-virusom«, podobno žrtvovali in z neizmerno ljubeznijo in predanostjo stregli bolnikom. Iz osebne izkušnje tega dela je Karel povedal: »Če hočeš komu pripovedovati o Kristusu, ga moraš prej sedemkrat nahraniti.« Človeka nahraniti pa pomeni izkazati mu najbolj osnovno dobroto. To pove več kot množica lepih besed. Dobrota, ki prihaja od srca, gre naravnost k srcu. Dobrota je žarek tiste ljubezni, ki prihaja od Boga. Pomenljivo je, da je za podobo svoje ljubezni do konca Jezus izbral prav kruh – hostijo. Za človeka, ki je zares dober, rečemo, da je »dober kot kruh«. Dobrota odpira oči srca in duše za Boga; po delih dobrote smo vsi Božji glasniki.

Po: S. Čuk, Misli srca

Svete maše:

17. NEDELJA MED LETOM 25.7. Sv. Jakob Star., apost.	Trnje Trnje <i>Zagorje</i> Juršče	8,30 Češčenje SRT 9h +Ivan Smrdel, Trnje 94, 1. obletnica 10,30 Za vse župljane obeh župnij 12h Za domovino, dar. KD Juršče
Ponedeljek 26.7. Sv. Joahim in Ana	Palčje	20h +i Pavlovič in Bizjak, Palčje 23, obletna
Torek 27.7. Sv. Gorazd, Kliment ...	<i>Brdo</i> Klenik	<i>18h +Jože Šabec, Ratečevo Brdo 7, 1. obletnica</i> 20h +Anton in Jožef Polh, Klenik 39, obletna
Sreda 28.7. Sv. Viktor, papež	<i>Zagorje</i>	<i>7h V dober namen</i>
Četrtek 29.7. Sv. Marta, svetop. žena	Juršče <i>Zagorje</i>	19h +Antonija Šajn, Juršče 51, obletna 20h <i>Molitvena ura za duhovne poklice</i>
Petek 30.7. Sv. Peter Krizolog, c.u.	<i>Zagorje</i>	20h + <i>Ivanka in vsi +i Žnidaršič, Drskovče 29, obletna</i> + <i>Franc in Marija Možina, Drskovče 7, obletna</i>
Sobota 31.7. Sv. Ignacij Lajolski	<i>Zagorje</i>	19,30 <i>Spoved</i> 20h + <i>Marija in +i Vadnjal, Zagorje 72, obletna</i>
18. NEDELJA MED LETOM 1.8. Sv. Alfonz Liguori, c.u.	Trnje Trnje <i>Zagorje</i> Palčje	8,30 Češčenje SRT 9h +Ana in Katja Blažek, Trnje 31 10,30 Za vse župljane obeh župnij 12h +Anton in starši Česnik, Palčje 71, obletna

- **SV. ANA IN JOAHIM**, starša Device Marije, godujeta jutri. Sv. Ani se že od zdavnaj rade priporočajo matere. Papež Frančišek pa ju je letos postavil za zgled in priprošnjika starih očetov in mater ter vseh starejših.

- **IZ PISMA PAPEŽA FRANČIŠKA: »JAZ SEM S TEBOJ VSE DNI«**

Dragi dedki, drage babice!

»Jaz sem s teboj vse dni« (prim. Mt 28,20) je obljuba, ki jo je Gospod dal učencem, preden se je dvignil v nebo in ki jo danes ponavlja tudi tebi, dragi dedek, draga babica. Tebi. »Jaz sem s teboj vse dni« so tudi besede, ki ti jih kot rimski škof in kot prileten želim nameniti ob tem prvem *Svetovnem dnevu starih staršev in ostarelih*: celotna Cerkev ti je blizu – povejmo bolje, nam je blizu –: skrbi zate, te ima rada in te noče pustiti samega! (**Več v spletnih Župnijskih oznanilih!**)

V torek, 27. julija 2021, ob 17. uri bo ob 1. svetovnem dnevu starih staršev in starejših ljudi v sodelovanju s Katedralno pastoralo pri SŠK potekalo spletno predavanje prof. Jožeta Ramovša, gerontologa in dolgoletnega učenca prof. Antona Trstenjaka, z naslovom **Sanje, spomin in duhovno zorenje**.

Povezava do dogodka je:

<https://zoom.us/j/93644250837?pwd=eVFnbERuK3pvNzIQdGpqa2VVT29SQT09>

- **KRATEK SESTANEK MŽ KARITAS** bo v četrtek, 29.8. ob 21h na dvorišču župnišča v Zagorju. Vse članice lepo vabljenje!

- **PRVOOBHAJANCI! Mavrica** vam podarja POLETNI ZABAVNIK. Pridite ponj v zakristijo.

- **REVIJA PRO**: Z Radia Ognjišče smo prejeli nekaj brezplačnih izvodov Revije PRO, ki je zaradi 30. obletnice samostojnosti Slovenije obarvana domovinsko. V

njej lahko preberete tudi poseben intervju z zakoncema Janša, med drugim pa boste lahko prebrali tudi, zakaj znani Slovenci prikimavajo dejstvu, da je lepo živeti v Sloveniji. – Vzemite si jo na mizici za tisk!

- **Po oznanilih** bo molitev za **BLAGOSLOV VOZIL in VOZNIKOV**. Med kropljenjem vozil (avtomobilov, motorjev, traktorjev in koles) boste prejeli tudi molitev in nalepke sv. Krištofa. Otroci boste prejeli posebne nalepke za svoja kolesa!

- **DARUJMO za MIVA**: Naj se naša kolesa vrtijo za srečo drugih!

- MOLITEV STARIH STARŠEV papeža FRANČIŠKA

Hvala ti, Gospod, ker me tolažiš s svojo bližino. Tudi, ko sem osamljen, si moje upanje in moje zaupanje. Vse od mladosti si ti moja skala in moja trdnjava.

Hvala ti, ker si mi dal družino in me blagoslovil z dolgim življenjem. Hvala za vesele in težke trenutke, za sanje, ki so se mi v življenju uresničile in za tiste, ki so še pred menoj. Hvala za čas prenovljene rodovitnosti, h kateri me kličeš.

Okrepi, o Gospod, mojo vero, da bom ljudem prinašal tvoj mir, uči me sprejemati tiste, ki trpijo bolj od mene,

da nikoli ne bom nehal sanjati in bom novim rodovom pripovedoval o tvojih čudežih.

Varuj in vodi papeža Frančiška in Cerkev, da bo luč evangelija lahko dosegla vsak kotiček sveta. Pošlji svojega Duha, o Gospod, da bo prenovil zemljo, da se bo vihar pandemije pomiril, da bodo ubogi potolaženi in vojne prenehale.

Podpiraj me, saj sem slaboten in mi pomagaj živeti polno življenje v vseh trenutkih, ki mi jih podarjaš, saj vem, da si vsak dan z menoj, vse dni do konca sveta.

Gospod, hvalila te bodo vsa tvoja dela, tvoji zvesti te bodo slavili. (Ps 145,10)

»Gospod, pomagaj mi, da dosežem to in to; podari mi tisto; daj, da se mi ne zgodi tista stvar; obvaruj me tega in tega ...«

Naša molitev je skoraj vedno prošnja. To ni nič slabega, ker je Jezus vedno spodbujal, naj prosimo, in ker pri tem, ko prosimo Boga, dojamemo, kako se moramo obnašati mi sami.

Naša molitev je pogosto prošnja za odpušcanje. Zelo dobro! Saj če pred Bogom priznamo, da smo grešniki, nas to prenavlja in rešuje.

Naša molitev je, čeprav ne tako pogosto, kakor bi morala biti, tudi zahvala za vse, kar nam je Bog dal in nam daje. Odlično! Hvaležnost prečiščuje duha.

Na naših ustnicah je zelo redko slavilna molitev. To pa je znamenje vere, ki je nezrela, sebična, tradicionalna, z mnogimi ustaljenimi pravili in s premalo prepričanji.

Hvala, slavljenje ne pričakuje nobenega povračila. Privre iz srca, ne ker bi radi ali smo kaj dobili, temveč zaradi lepote in veličine drugega. Ne zaradi tega, kar drugi dela, temveč zaradi tega, kar je.

Slavljenje je molitev »zaljubljenega«, tistega, ki se zna zamakniti pred nečim, kar je lepo, pristno, dobro, tudi če ni vmes denarnice.

Slavilna molitev je najvišja oblika vere!

Moj Bog, daj mi te vere.

Po: T. Lasconi, 365+1 dan s teboj

Na Krištofovo nedeljo, to je tista, ki je najbližja godu sv. Krištofa (24. 7.), je pri nas že od leta 1987 darovanje za vozila, namenjena misijonarjem. Pobudo za to je dala organizacija MIVA, akcija pa poteka pri nas pod geslom »Za vsak srečno prevožen kilometer en stotin«.

Vsekakor je vsakdo izmed nas iskreno povabljen, da po svojih močeh podpre to akcijo zbiranja sredstev za najrazličnejša prevozna sredstva, namenjena našim misijonarjem.

VSAK DAN LAHKO DOŽIVLJAŠ ČUDEŽE

V življenju imamo zaklad,
ki ga ne vzamemo dovolj resno: veselje.
Saj rečemo, da je smeh zdrav.
Toda na to zdravilo za naše zdravje
mного premalo mislimo.
Ne gre za neumen smeh in režanje,
ampak za smeh, ki izvira iz našega zadovoljstva
in iz globoke radosti.
Upam, da si nekje v svojem srcu
še vedno ostal vsaj malo otrok:
ne da bi hodil skozi življenje naivno,
ampak da bi se znal čuditi in se veseliti.
Vsak dan lahko doživljaš čudeže,
imaš odprte oči za mnoge drobne stvari,
s katerimi angeli krasijo tvojo pot.

Phil Bosmans, Živi vsak dan

Župnijska Oznanila izdajata župniji Zagorje in Trnje,
odgovarja Niko Štrancar, župnik, Zagorje 113, 6257
Pivka, Tel. 05/75-75-254 in GSM 041/377-223
www.tzt.rkc.si

26. julij JOAHIM IN ANA

Po novem svetniškem koledarju, ki velja od leta 1969, danes skupaj godujeta Marijina starša, oče Joahim in mati Ana. Poprej je bil današnji dan posvečen le spominu matere Ane, očeta pa smo se spominjali 16. avgusta, dan po prazniku Marijinega vnebovzetja. Apokrifni evangeliji navajajo, da je bil Joahim iz Judovega rodu, iz Davidove hiše, čeprav je prebival v Galileji. Po dvajsetih letih zakona sta bila on in Ana še zmeraj brez potomcev, čeprav sta dosti molila in bila zelo pobožna. Joahim je bil zaradi tega odmaknjen od templja. Umaknil se je v puščavo in se tam postil in molil. Angel se je prikazal Ani in Joahimu ter jima naznanil spočetje deklice. Po rojstvu sta deklico poimenovala Marija. Zanju je bila hči čudeža. Ko ji je bilo dvanajst let, sta jo Joahim in Ana izročila v varstvo Jožefu, bodočemu zaročencu. Čeprav ni nobenih drugih virov razen apokrifov, se je pobožnost sv. Ane zlasti razširila po 15. stoletju, še posebej se je širila po Bretaniji in Nemčiji. Sv. Ana je zavetnica žena, ki so rodile, in vseh, ki si želijo postati matere.

SMEH JE POL ZDRAVJA

»Sem ti rekel –
če hočeš shujšati,
nehaj strašiti po restavracijah.«

Dobro vem, da to sporočilo prihaja k tebi v težkem času: pandemija je bila nepričakovana in besna nevihta, trda preizkušnja, ki je prizadela življenje vseh, ki pa je nam, ostarelim prihranila posebno obravnavo, tršo obravnavo. Mnogi med nami so zboleli in veliko jih je odšlo, ali pa so videli, kako je ugasnilo življenje njihovih zakoncev, njihovih dragih; preveč jih je bilo predolgo prisiljenih v samoto, osamljenih.

Gospod pozna vsako naše trpljenje tega časa. Blizu je tistim, ki doživljajo boleče izkustvo zavrženosti; do naše osamljenosti – ki jo je pandemija naredila še hujšo – ni ravnodušen. Izročilo pripoveduje, da je bil tudi sv. Joahim, Jezusov dedek, izključen iz svoje skupnosti, ker ni imel otrok; njegovo življenje – kakor življenje njegove žene Ane – so imeli za nekoristno. Gospod pa mu je poslal angela, da ga je potolažil. Ko je žalosten ostal zunaj mestnih vrat, se mu je prikazal Gospodov odposlanec, da bi mu rekel: »Joahim, Joahim!« Gospod je uslišal tvojo vztrajno molitev.«[1] Zdi se, da Giotto na eni svojih slovitih fresk[2] prizor postavlja v noč, v eno tistih številnih noči brez spanja, ki so polne spominov, skrbi in želja, ki smo jih mnogi od nas vajeni.

A tudi takrat, ko se vse zdi temno, kot v teh mesecih pandemije, Gospod že naprej pošilja *anģele*, da tolažijo našo osamljenost in nam ponavljajo: »Jaz sem s teboj vse dni.« To govori tebi, to govori meni, to govori vsem. To je smisel tega dneva, za katerega sem želel, da bi se prvič obhajal ravno letos, po dolgi osami in še vedno počasnem okrevanju družbenega življenja: da bi vsak dedek in vsaka babica, vsak starejši človek – posebno tisti med nami, ki so bolj sami – dobil obisk *angela*!

Včasih bodo imeli obraze naših vnukov, drugič naših domačih, naših starih prijateljev ali tistih, ki smo jih spoznali prav v tem tež-

kem času. V tem obdobju smo se naučili razumeti, kako pomembni so za vsakega izmed nas objemi in obiski, in kako me žalosti, ker ponekod to še vedno ni mogoče!

Bog pa nam pošilja svoje glasnike tudi po Božji besedi, za katero skrbi, da je v življenju nikoli ne pogrešamo. Vsak dan beremo neki evangelijski odlomek, molimo s psalmi, beremo preroke! Gospodova zvestoba nas bo ganila. Sveto pismo nam bo pomagalo tudi razumeti tisto, kar Gospod danes zahteva od našega življenja. On namreč pošilja delavce v svoj vinograd ob vsaki uri dneva (prim. *Mt*, 20,1-16), v vsakem življenjskem obdobju. Sam lahko pričam, da sem klic, da bi postal rimski škof, dobil, ko sem tako rekoč dosegel starost za upokojitev in sem si že predstavljal, da ne bom mogel več narediti veliko novega. Gospod nam je vedno blizu, vedno, z novimi povabili, z novimi besedami, s svojo tolažbo, vendar nam je vedno blizu. Vi veste, da je Gospod večern in ne gre nikoli v pokoj, nikdar.

V Matejevem evangeliju Jezus reče apostolom: »Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence: krščujte jih v ime Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal« (28,19-20). Te besede so namenjene tudi nam danes in nam pomagajo bolje razumeti, da je naša poklicanost varovati korenine, posredovati vero mladim in poskrbeti za majhne. Dobro poslušajte: kaj je naša poklicanost danes, pri naših letih? Varovati korenine, posredovati vero mladim in poskrbeti za majhne. Ne pozabite tega.

Ni pomembno, koliko si star, če še delaš ali ne, če si ostal sam ali imaš družino, če si babica ali dedek postal že mlad ali bolj v letih, če si še vedno samostojen ali potrebuješ pomoč, saj ne obstaja starost za upokojitev od naloge oznanjevanja evangelija, od naloge posredovanja izročila vnukom. Podati se moramo na pot in predvsem izstopiti iz sebe, da bi začeli nekaj novega.

Tudi zate torej obstaja prenovljena poklicanost v ključnem trenutku zgodovine. Vprašal se boš: kako je to mogoče? Moje moči se iztekajo in ne verjamem, da bi lahko kaj prida storil. Kako se lahko začnem obnašati drugače, ko pa je navada postala pravilo mojega življenja? Kako se lahko posvetim najbolj ubogim, ko imam že toliko skrbi za svojo družino? Kako lahko razširim pogled, če mi ne dovolijo niti oditi iz prebivališča, v katerem živim? Ali moja osamljenost ni pretežka skala? Jezus sam je slišal takšno vprašanje od Nikodema, ki ga je vprašal: »Kako se more človek roditi, če je star« (*Jn 3,4*). To se lahko zgodi, odgovori Gospod, če odpremo svoje srce delovanju Svetega Duha, ki veje, kjer hoče. Sveti Duh gre v svobodi, ki jo ima, povsod in dela, kar hoče.

Kot sem večkrat ponovil, iz krize, v kateri je svet, ne bomo izšli enaki: izšli bomo boljši ali slabši. In »Bog daj, [...] da ne bi to bil še eden v vrsti hudih zgodovinskih dogodkov, iz katerega se nismo bili sposobni ničesar naučiti. Da ne bi pozabili starih, ki so umrli zaradi pomanjkanja respiratorjev [...] Da tako velika bolečina ne bi bila zaman; da bi se predali drugačnemu življenju in bi enkrat za vselej odkrili, da imamo vsi potrebe in smo dolžniki drug drugega, da bi se prerodili vsi obrazi človeštva« (*Vsi smo bratje*, 35). Nihče se ne reši sam. Dolžniki drug drugega. Vsi smo bratje.

V tej perspektivi bi ti rad povedal, da si potreben, da bi v bratstvu in družbenem prijateljstvu gradili jutrišnji svet: svet, v katerem bomo živeli – mi s svojimi otroki in vnuki – ko se bo nevihta umirila. Vsi »moramo biti dejaven del rehabilitacije in podpore ranjeni družbi« (*prav tam*, 77). Med različnimi oporniki, ki morajo podpreti to novo gradnjo, so trije, ki jih bolje od drugih znaš postaviti ti. Trije oporniki: *sanje*, *spomin* in *molitev*. Gospodova bližina bo tudi najbolj krhkim med nami dala novo moč, da se podajo na novo pot po poteh sanj, spomina in molitve.

Prerok Joel je nekoč izrekel tole obljubo: »Vaši starčki bodo sanjali sanje, vaši mladeniči bodo gledali videnja« (3,1). Prihodnost sveta

je v tej zavezi med mladimi in starejšimi. Kdo, če ne mladi, lahko sprejme sanje starejših in jih ponese naprej? Vendar je za to treba še naprej sanjati: v naših sanjah o pravičnosti, miru, solidarnosti se skriva možnost, da bodo naši mladi imeli nova videnja in bomo lahko skupaj zgradili prihodnost. Potrebno je, da tudi ti pričaš, da lahko prenovljeni izidemo iz doživetja preizkušnje. Prepričan sem, da ne bo edina, saj si jih v svojem življenju imel že veliko in ti je uspelo priti iz njih. Iz tistega doživetja se nauči, da boš tudi sedaj prišel iz preizkušnje.

Sanje so zaradi tega prepletene s *spominom*. Mislim na to, kako dragocen je boleči spomin na vojno in koliko se lahko novi rodovi iz njega naučijo o vrednosti miru. In to moraš posredovati ti, ki si doživel bolečino vojne. Spominjanje je resnično poslanstvo vsakega starejšega človeka: spominjanje in prinašanje spomina drugim. Edith Bruck, ki je preživela dramo šoaha, je dejala, da »je celo razsvetliti eno samo vest vredno truda in bolečine, da se ohrani spomin na tisto, kar je bilo – in nadaljuje – Spominjati se zame pomeni živeti.«[3] Mislim tudi na svoje stare starše in na tiste med vami, ki ste morali emigrirati in veste, kako težko je zapustiti svoj dom, kot mnogi to počnejo še danes v iskanju prihodnosti. Morda imamo nekatere izmed njih ob sebi in skrbijo za nas. Ta spomin lahko pomaga graditi bolj človeški, bolj sprejemajoč svet. Brez spomina pa ni mogoče graditi; brez temeljev ne boste nikoli zgradili hiše. Nikoli. Temelj življenja pa je spomin.

Končno *molitev*. Kot je nekoč dejal moj predhodnik papež Benedikt, svetniški starček, ki še naprej moli in dela za Cerkev: »Molitev starejših lahko zavaruje svet, in mu morda pomaga bolj učinkovito kot trud mnogih«.[4] To je dejal skoraj na koncu svojega papeževanja, leta 2012. Lepo je. Tvoja molitev je zelo dragocen vir: to so pljuča, ki se jim Cerkev in svet ne moreta odpovedati (prim. Apostolska spodbuda *Veselje evangelija*, 262). Zlasti v tem času, ki je za človeštvo tako težak, ko vsi v istem čolnu preč-

kamo viharno morje pandemije, tvoja prošnja za svet in za Cerkev ni zamen, ampak vsem kaže mirno zaupanje v pristanek.

Draga babica, dragi dedek, ob zaključku tega sporočila bi tudi tebi rad pokazal zgled blaženega – in kmalu svetega – Karla de Foucaulda. Živel je kot puščavnik v Alžiriji in je v tem obrobnem okolju izražal »željo, da bi bil brat vsakemu človeškemu bitju« (okrožnica *Vsi smo bratje*, 287). Njegovo življenje nam kaže, kako je mogoče tudi v samoti svoje puščave prositi za uboge vsega sveta in v resnici postati univerzalni brat in univerzalna sestra.

Gospoda prosim, da bi tudi vsakdo izmed nas po njegovem zgledu razširil svoje srce in ga naredil občutljivo za trpljenje najmanjših in sposobno za prošnjo zanje. Naj se vsak izmed nas nauči ponavljati vsem, zlasti pa najmlajšim, besede tolažbe, ki smo jih danes slišali kot namenjene nam: »Jaz sem s teboj vse dni.« Naprej in pogum! Naj vas Gospod blagoslovi.

Rim, sv. Janez v Lateranu, 31. maj, praznik Marijinega obiskanja

FRANČIŠEK

Sporočilo starim staršem in starejšim ljudem ob 1. svetovnem dnevu starih staršev in starejših Koordinacije kategorialne pastorale pri SŠK

Dragi stari starši in vsi starejši ljudje!

Papež Frančišek je v svojem sporočilu za 1. svetovni dan starih staršev in starejših ljudi opozoril na tri stebre, ki nosijo most sožitja med starejšimi in mlajšimi: sanje, spomin in molitev. Ti trije stebri držijo tudi trden smisel starosti. So skupna duhovna osnova kakovostnega staranja vernih in neverujočih.

Sanje o lepi prihodnosti in sreči so značilnost mladih. Če življenje teče kolikor toliko po pravih tirih, tudi ljudje v srednjih letih sanjajo o zdravem odraščanju otrok, o delovnih dosežkih in o uspehih pri svojih življenjskih nalogah. Kaj pa stari ljudje? Sanjajo z vnuki njihove mladostne sanje in s svojimi odraslimi otroki njihove. Pogoj za to sodoživljanje so njihove lastne življenjske sanje – dozorele v trdno zaupanje v smisel življenja.

Spomin je svetloba, na kateri življenjske izkušnje zorijo v zaupanje. V letih, ko človek postane babica ali dedek, ima za seboj desetletja dobrih in slabih življenj-

skih izkušenj – vanje je zakoreninjen kakor drevo v zemljo. V svoje osebne izkušnje, v družinske izkušnje in v izkušnje svoje krajevne, narodne, verske in drugih skupnosti. Stari in mladi rastemo iz svojih izkušenj in izkušenj drugih, iz sedanjih in preteklih izkušenj, vse od začetka človeštva. Prispevek starejših ljudi k razvoju človeštva je hvaležno spominjanje izkušenj, ki so vgrajene v dosedanji razvoj. Spomin je vzdrževanje ceste, da jo mlajši rodovi lahko gradijo naprej v nevidno prihodnost.

Molitev je človekov notranji dialog, v katerem sanje zorijo v zaupanje, da se lahko uresničujejo. Je dialog z dobrimi in slabimi izkušnjami, ki jih spomin premore. V svojem duhovnem jedru dobre izkušnje brusimo z veselimi in hvaležnim spominom v zlata zrna svojega življenja, svoje družine in naših skupnosti. Pri tem slabe izkušnje mirno odložimo; so namreč gnoj, ki zastruplja nas in druge, če ga mešamo, ko pa ga pustimo, pregnije v ploden kompost za naš osebni razvoj in razvoj sorodstvene in krajevne, narodne in krščanske skupnosti. Molitev – osebni dialog o vsem življenjsko pomembnem – poteka v lastnem srcu pred Bogom ali pred nedojemljivo skrivnostjo razvoja. V njej se rojeva notranji mir starostne modrosti, ko sanje zorijo v zaupanje in izkušnje poganjajo razvoj. To ohranja starejše ljudi vedre, ponosne in hvaležne, mlajšim generacijam pa navdihuje sanje in jih krepi pri delu.

Na mostu, ki ga nosijo sanje, spomin in molitev opravljajo stari starši in drugi starajoči se ljudje življenjsko poslanstvo zadnje tretjine življenja. Raziskave kažejo, da je pomemben smisel starosti to, da ob lastnem zorenju prenesejo na potomce temeljne socialne vrednote in dobre navade: delavnost, poštenost, zmožnost za sočutje z drugimi, oliko ... S tem, kar so in kakor živijo, pa utrjujejo bivanjsko trdnost odrasli in mladi generaciji: življenje je smiselno, vredno si je prizadevati za dobro in lepo, kljub vsemu pešanju moči verujem in zaupam v resnico in življenje. Dokaz, da o prenosu vrednot iz roda v rod odločajo zreli stari ljudje, so ruske *babuške*: skozi tri generacije so bile vzgajane v ateizmu in ga živele, na starost pa so vnukom prenesle pravoslavlje, ki so ga v svojem otroštvu doživljale pri svojih babuškah.

Danes nas mrzlična dirka, da bi stari ljudje v aktivnosti konkurirali mlajšim, rine v tem hujšo praznoto, čim bolj pešamo. Ob materialni varnosti, znanju in dolgem življenju, ki jih uživamo, kakor še noben rod starih ljudi pred nami, pa imamo tudi za sproščeno, vedro in poglobljeno starost boljše možnosti, kakor so jih imeli rodovi pred nami. Duhovno dediščino te modrosti lahko zapustimo svojim odraslim otrokom in vnukom – grela jih bo še v njihovi starosti.

Sanje lahko v starosti zorijo v zaupanje. V molitvenem dialogu lahko dozorijo dobre in slabe izkušnje iz osebnega in zgodovinskega spomina. Starajoči se človek lahko moli s pesnikom Gradnikom za zadnjo življenjsko modrost: »*Ko odpadem, naj odpadem zrel!*«Starajočemu se kristjano pri tem zorijo vera, upanje in ljubezen – ko sam čedalje bolj doživlja božjo prijaznost do sebe, postaja čedalje prijaznejši do sebe in do ljudi okrog sebe.